

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **GERBEX s.r.o. „v likvidaci“**, se sídlem Svat. Čecha 1115, Uherský Brod, zastoupené Mgr. Martinem Kornelem, Ph.D., advokátem se sídlem Zámecká 488/20, Ostrava, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, č. j. 4120-3/2020-900000-314, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, č. j. 29 Af 55/2020 - 84,

t a k t o :

Návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví specifikovaného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým soud zrušil jeho rozhodnutí ze dne 16. 4. 2020 a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 19. 11. 2019, č. j. 63664-8/2019-6400000-11, kterým byl zamítnut její návrh podle § 117 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, na povolení obnovy části exekučního řízení, na jehož základě byla vydána dražební vyhláška ze dne 3. 10. 2012, č. j. 32599-242/2012-016200-021, a rozhodnutí o příklepu ze dne 24. 10. 2012, č. j. 35299-282/2012-016200-021. Rozhodnutím o příklepu došlo k prodeji deseti cisternových návěsů vlastněných původně žalobkyní. Důvodem povolení obnovy řízení měla být skutečnost, že rozhodnutí o příklepu bylo dosaženo spácháním trestného činu úředních osob.

[2] Krajský soud shledal žalobu důvodnou, neboť dospěl k závěru, že daňové řízení bylo s ohledem na naplnění podmínek § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu potřeba obnovit. Samo zjištění, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem, totiž dle jeho názoru představovalo novotu skutkovou. Existence trestného činu, který vedl k dosažení příslušného rozhodnutí je natolik silným důvodem, že řízení bude nutné obnovit navzdory stěžovatelem poukazovaným obtížím. Právní jistota nabyvatelů předmětných cisteren dle názoru krajského soudu netvoří překážku pro obnovení řízení. Nad rámec výše

uvedeného krajský soud naznačil možnost, že došlo k případnému vydržení předmětných cisteren, resp. nechal na zvážení stěžovatele možnost aplikace některých důvodů pro zastavení daňové exekuce dle § 181 odst. 2 daňového řádu.

[3] Stěžovatel požádal dne 2. 2. 2022 Nejvyšší správní soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Upozornil, že podle § 120 odst. 3 daňového řádu bude mít povolení obnovy vůči původnímu rozhodnutí (tj. vůči rozhodnutí o příklepu ze dne 24. 10. 2012) odkladný účinek, a to až do oznámení rozhodnutí ve věci vydaného v obnoveném řízení. Odkladný účinek bude přitom mít i suspenzivní účinky vůči nabytí vlastnického práva vydražiteli. Stěžovatel přitom není schopen odhadnout rozsah škod, které přiznáním odkladného účinku obnovenému řízení hrozí. Obává se, že žalobkyně se bude domáhat svého vlastnického práva k předmětným cisternám (např. prostřednictvím žaloby na vydání věci). Hrozí tak po téměř 10 letech od rozhodnutí o příklepu zásah do vlastnických práv vydražitelů, především kdyby celní úřad původní rozhodnutí v obnoveném řízení zrušil. Již samotná obnova řízení přitom zasáhne do právní jistoty současných vlastníků předmětných cisteren, neboť s nimi nebudou moci volně disponovat. Stěžovatel považuje za vhodné vyčkat na konečné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o tom, zda byly splněny podmínky pro obnovu řízení, neboť následnými komplikovanými spory se mohou správní orgány, správní a civilní soudy zabývat další řadu let. Možné cesty řešení krajský soud dle názoru stěžovatele nastínil pouze mlhavě. Námitka vydržení se dle jeho názoru míjí s případným veřejnoprávním zajištěním věci ze strany správce daně. Zastavení daňové exekuce nebo zopakování dražby (stěžovatel upozornil na prekluzi daňového řízení) taktéž není na místě. Aplikace napadeného rozsudku krajského soudu znamená nepředvídatelné a částečně i nevratné důsledky, jejichž účinky je žádoucí odložit.

[4] Stěžovatel v přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spatřuje veřejný zájem nejen na řádném výběru daní, kdy je zásadně ohrožen původní výtěžek dražby, ale především reálně hrozící dotčení práv třetích osob. Zároveň považuje újmu způsobenou přiznáním odkladného účinku, která může vzniknout jiným osobám (např. nabyvatelům předmětných cisteren) za přiměřenou, resp. je odkladný účinek v jejich prospěch. V případě nepřiznání odkladného účinku jim hrozí nepoměrně větší újma, než potenciální újma, která hrozí žalobkyni.

[5] Žalobkyně ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku upozornila, že stěžovatel není nositelem žádných veřejných subjektivních práv a z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že přiznání odkladného účinku kasačních stížností podávaných správními orgány by mělo nastat pouze ve velmi ojedinělých případech, ve kterém je hájen určitý veřejný zájem. Co se týče deklarovaného zájmu na řádném výběru daní, ten stěžovatel nijak nevysvětlil a ani nepřiblížil, jak by k údajné újmě mělo dojít. Dle žalobkyně nelze upřednostnit zájem na zachování nižší částky, která byla v dražbě vadně stanovena, před zájmem na zjednání nápravy vadného rozhodnutí.

[6] Ohledně ochrany práv třetích osob (nabyvatelů cisteren) žalobkyně uvádí, že stěžovatel nemůže hájit zájmy některého z účastníků správního řízení, ale musí prokázat újmu jen u něho samého. Tento tvrzený důvod tak vůbec není způsobitelný pro přiznání odkladného účinku. Žalobkyně nicméně i přes výše uvedené prohlašuje, že jejím zájmem je primárně dosáhnout zrušení nezákonných rozhodnutí jako nutné podmínky pro uplatnění

pokračování

nároku na náhradu škody. Zdůrazňuje, že stěžovatel bezdůvodně upřednostňuje zájmy nabyvatelů cisteren před jejími vlastními zájmy. Prodlužováním protiprávního stavu stěžovatel žalobkyni brání uplatnit její nároky u soudu. V tomto postupu žalobkyně nespátřuje žádný veřejný zájem a uvádí, že nabyvatelé cisteren mají navíc možnost hájit své případné zájmy u civilních soudů. Žalobkyně dodává, že nejistota daňových orgánů v tom, jaký zvolit další správný postup, nemůže odůvodňovat podání návrhu na přiznání odkladného účinku. Stěžovatel se naopak vůbec nezabýval újmou, která může být způsobena žalobkyni a která se nachází v likvidaci a těžké finanční situaci. Rozsudek trestního soudu přitom jasně stanoví, že rozhodnutí celních úřadů byla vydána v rozporu s právními předpisy, které žalobkyni způsobily škodu. Hypotetická újma třetích osob tak nemůže znamenat nepoměrně větší újmu, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout žalobkyni.

[7] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej ovšem může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž se za použití § 120 s. ř. s. přiměřeně aplikuje § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, podle něžž *„[s] ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“* V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu namátkově uvádí jako příklad odůvodňující přiznání odkladného účinku případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, resp. udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[9] Nejvyšší správní soud stejně jako např. ve svých dřívějších usneseních ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009-49, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 5 Afs 104/2016 - 19, upozorňuje, že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznávaný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu

posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[11] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[12] Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že přiznání odkladného účinku nemůže být odůvodněno veřejným zájmem na řádném výběru daní a komplikacemi s tím spojenými, neboť v této potřebě soud nespátřuje riziko nenahraditelné újmy. Soud musí rovněž vzít v potaz i potencionální újmu, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, konkrétně žalobkyni.

[13] Stěžovatel však za stěžejní důvod pro přiznání odkladného účinku označil oprávněné zájmy třetích osob, poněvadž může dojít k zásahu do vlastnického práva nabyvatelů vydražených cisteren, resp. jejich právních nástupců. Nejvyšší správní soud na tomto místě uvádí, že stěžovatel upřednostňuje oprávněné zájmy třetích osob před zájmy žalobkyně, které jsou v této věci protikladné. Přiznání odkladného účinku by přitom mohlo znamenat její vlastní újmu. Otázkou proto je, zda přiznání odkladného účinku je možné považovat za vhodný prostředek, který je způsobilý ochránit oprávněné zájmy nabyvatelů předmětných cisteren a zároveň neznámenat nepoměrně větší újmu pro žalobkyni. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k názoru, že tomu tak není. Nabyvatelé předmětných cisteren mají možnost chránit své vlastnické právo pomocí právních nástrojů upravených v občanském zákoníku.

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny, a proto návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. února 2022

pokračování

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu